

Täysistunto

Torstai 5.11.2020 klo 16.02—18.34

3.1. Suullinen kysymys islamistisen terrorismin uhasta (Jani Mäkelä ps)

Suullinen kysymys SKT 141/2020 vp

Suullinen kyselytunti

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Mäkelä.

Keskustelu

16.03 **Jani Mäkelä ps:** Arvoisa puhemies! Pariisi, Nizza, Wien — islamistinen terrori iskee kerta toisensa jälkeen. Taas tekosyynä vihateoille on pilakuva ja se, että ainakin Ranskassa pidetään kiinni länsimaisesta sananvapaudesta. Sananvapaus nimittäin koskee myös sellaisia tietoja tai ajatuksia, jotka loukkaavat, järkyttävät tai häiritsevät. Hallitus ei edelleenkään sano selvästi, että olemme sananvapauden puolella. Päinvastoin, sisäministeriö käynnistää kampanjoita puheen suitsimiseksi samalla, kun Eurooppaan hyökätään.

Kun Euroopassa ihmisiä kuolee islamistien käsissä, sisäministeriö ja hallitus etsivät keinoja, jotta laittomasti maassa olevat saisivat jäädä Suomeen. Arvoisa hallitus, tähän pahennatte turvallisuusuhkaa. Kysynkin: aiotteko perua suunnitelmat oleskelulupien jakamisesta maassa laittomasti oleville?

16.04 **Sisäministeri Maria Ohisalo** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kiitokset kysymyksestä. Ensinnäkään ei ollut kyse mistään sisäministeriön kampanjasta. Kyse oli Europolin yhteisestä kampanjasta, jonka tukena oli ennen kaikkea Saksa EU:n puheenjohtajamaana.

Sitten, mitä tulee terrorismiin, olemme täällä ennenkin keskustelleet siitä, että kyseessä on erittäin vakava ja tuomittava ilmiö. Sen moni meistä hallituksessa on tuominnut, ja sen takia teemme yhteistyötä eri kansainvälisissä tahoissa. Teemme Europolin kanssa yhteistyötä ja jäsenvaltiot keskenään. Olemme Suomessakin panostaneet terrorismin torjuntaan: näiden iskujen jälkeen poliisi on muun muassa Helsingissä lisännyt näkyvyyttään ja esimerkiksi juutalaisyhteisöjen turvallisuutta parantanut jo pidemmän aikaa. Tämä on siis yhteinen, maailmanlaajuinen haasteemme, ja varmasti kaikki tämän yhdessä tuomitsevat.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Nyt pyydän niitä edustajia, jotka tästä aihealueesta haluavat esittää lisäkysymyksiä, nousemaan seisomaan ja painamaan V-painiketta.

16.05 **Jani Mäkelä ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kysymykseeni en kuitenkaan saanut vastausta. Suomessa oleskelee laittomasti jopa tuhansia henkilöitä. Tuoreiden tietojen mukaan suojelupoliisilla on jo 390 terrorismin torjunnan kohdehenkilöä seu-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 140/2020 vp

rannassa. Supo arvioi, että al-Qaida ja Isil pyrkivät edelleen tekemään iskuja länsimaissa. Laittomasti maassa olevien säilöön ottaminen pienentäisi oleellisesti tätä riskiä.

Karkottaminen vaikeutuu tai muuttuu jopa mahdottomaksi, jos henkilö saa Suomen kansalaisuuden, ja Suomen kansalaisuuden saa nykyään suorastaan alennusmyynnistä. Perussuomalaiset ovat esittäneet, että kansalaisuuden asuinaikavaatimus nostetaan kymmeneen vuoteen, kuten monessa muussakin Euroopan maassa. Kysyn vielä, ja haluan selvän vastauksen: haluaako hallitus ottaa maassa laittomasti olevat säilöön ja kiristää kansalaisuuden saamisen ehtoja esimerkiksi perussuomalaisten esittämällä ja muilla EU:n kansalaisuusdirektiivin sallimilla tavoilla?

16.06 Sisäministeri Maria Ohisalo (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kiitokset kysymyksestä. Olemme käsitelleet näitä asioita täällä ennenkin, ja tarkennan vielä: se hallitusohjelman kirjaus, että jos ihminen on saanut kielteisen turvapaikkapäätöksen, niin hän voi saada oleskeluluvan, jos hän on täällä töissä, on mahdollista jo nykyisen lainsäädännön mukaan. Hallitus vain pyrkii siihen, että näille ihmisille, joita ei pystytä palauttamaan, kun tietyt valtiot eivät ota vastaan näitä ihmisiä — sen tietävät kaikki edellisetkin hallitukset ja muut jäsenvaltiot EU:ssa — löydettäisiin jonkinlainen status tässä yhteiskunnassa. Se olisi parempi, eikö totta, sen sijaan että nämä ihmiset ovat täysin jossain yhteiskunnan reuna-
milla — emme tiedä keitä he ovat, emme tiedä, kuinka paljon heitä on. Pyrimme siis nyt yhdessä torjumaan ikään kuin varjoyhteiskunnan syntymistä — joka valitettavasti on päässyt syntymään myös niillä päätöksillä, joilla on vaikeutettu ihmisten tänne integroitumista. Tämä hallitus tulee työskentelemään laittoman maahantulon torjumiseksi ja laittoman maassa oleskelun torjumiseksi, ja esimerkkinä tästä on nyt käynnissä uuden ohjelmatyön tekeminen näinä tulevina kuukausina.

16.07 Riikka Purra ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Ulkomaalaislain mukaanhan maasta voidaan karkottaa ulkomaalainen, joka on syyllistynyt rikokseen, josta enimmäisrangaistus on vähintään vuosi vankeutta, ja teoriassa myös pakolainen voidaan karkottaa. Valitettavasti tämä käytäntö ei syystä tai toisesta riittävästi toimi. Usein maastapoistamisia ei voida panna täytäntöön, edes rikollisten kohdalla, koska ihmisoikeudet, koska lähtömaan turvallisuustilanne — siis lähtömaan, ei tämän maan turvallisuustilanne. Naapurimaassa Ruotsissa on todettu jo, että monet imaamit ovat kansalliselle turvallisuudelle uhka. Heitä ei kuitenkaan usein voida karkottaa maasta. Haluaisin tiedustella hallitukselta: mitä te aiotte tehdä sille, että Suomi olisi vapaa maa meille suomalaisille eikä vapaa maa ulkomaalaisille rikollisille tai islamisteille?

16.08 Sisäministeri Maria Ohisalo (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Palaan siihen, mihin jo kaksi viikkoa sitten viimeksi palasin. Tämä hallitus on panostanut suomalaisten turvallisuuteen enemmän kuin yksikään hallitus vuosiin, ehkä vuosikymmeneen: satoja miljoonia euroja lisää Rajavartiolaitokselle, poliisille, pelastuspuolelle, Häätäkeskuslaitokselle. Minunkaan mielestäni se ei ole vielä tarpeeksi, ja ymmärrän tietysti sen. Minä toivon, että siinä vaiheessa, kun te olette hallituksessa, te myös jatkatte sitä työtä, että turvallisuusviranomaisten resursseja parannetaan. Harmillista on, että olette olleet niitä leikkaamassa aikaisemmin.

On aivan selvää, että rikolliset ihmiset palautetaan pois tästä maasta, karkotetaan täältä. Sitä työtä poliisi tekee operatiivisella tasolla. Se on poliisin operationaalista toimintaa, ja

Pöytäkirjan asiakohta PTK 140/2020 vp

ensisijaisena vaihtoehtona aina on se, että ihminen palautetaan, jos hän ei täältä turvapaikkaa saa. Sitten ihminen voi kansainvälisen oikeuden mukaan myös tehdä uusintahakemuksen, ja näitä hakemuksia moni täällä tekee, ja moni saattaa myös jäädä sitten työperäisen oleskeluluvan perusteella tänne. [Puhemies koputtaa] Mutta rikolliset palautetaan. Se on varmasti kaikille aivan selvää.

16.09 Jussi Halla-aho ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Sekä sisäministeri Ohisalo että ulkoministeri Haavisto ovat esittäneet sensuuntaisia lausuntoja, että islamistinen väkivalta olisi reaktio syrjäytymiseen ja syrjintään. Mielestäni on moraalisesti kyseenalaista lähettää sellaista viestiä, että jihadistinen väkivalta olisi yhteiskunnan syytä, siis uhrin syytä. Tällainen islamismin ja islamin edessä matelu ei edistä ongelman ratkaisua. Terrorismin takana on väkivaltainen ja takapajuinen arvomaailma, joka on pesiytynyt Eurooppaan maahanmuuton myötä. Jos lapset ja nuoret kasvatetaan vihaamaan länsimaista elämäntapaa ja puolustamaan profeetan kunniaa, niin matka päiden katkomiseen ei ole pitkän pitkä. Ministerit Ohisalo ja Haavisto, kerrotteko vielä kerran, mikä teidän mielestänne on islamistisen väkivallan ja terrorismin juurisyy ja miten siihen teidän mielestänne pitäisi puuttua?

16.10 Ulkoministeri Pekka Haavisto (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kiitos edustaja Halla-aholle hyvästä kysymyksestä. Yritän olla tässä täsmällinen. — Ensinnäkin Suomi on tuominnut nämä iskut, joihin tässä viitattiin, niin Ranskassa kuin Itävallassa — erittäin valitettavia tapauksia, tällaista ei pitäisi Euroopassa tietenkään tapahtua.

Tähän kysymykseen, jota edustaja Halla-aho kysyi — mikä on islamilaisen väkivallan, terrorismin syy: Varmasti juuri sellainen radikaali opetustoiminta, jota joissakin moskeijoissa ja joidenkin uskonnollisten johtajien toimesta harjoitetaan, jonka sitten maltillinen muslimiyhteisö on myöskin maailmalla ja myöskin Euroopassa tuominnut. Tämä on erittäin tärkeä viesti, että islamilainen ja muslimiyhteisö ei ole tästä väkivallan sanomasta lainkaan yksimielinen. Miten sitten tällaisen sanoman leviämistä voitaisiin estää? Totta kai niin, että se ei lankeaisi mitenkään hedelmälliseen maaperään missään eurooppalaisessa maassa. Silloin puhutaan ihmisten integroinnista yhteiskuntaan ja siitä, että meillä on, kaikilla ihmisillä, tasavertaiset asemat yhteiskunnissamme. Mutta totta kai meidän täytyy toimia tätä radikaalia viestiä vastaan.

16.11 Mari-Leena Talvitie kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Suojelupoliisin tuoreen arvion mukaan terrorismin uhka Suomessa on edelleen tasolla kohonnut. Supo on tunnistanut ryhmiä ja henkilöitä, joilla on motivaatio ja kyky toteuttaa terrori-isku Suomessa, ja supon mukaan Suomeen on siirtynyt konfliktialueilta ihmisiä, jotka ovat osallistuneet aseellisten ryhmittymien toimintaan tai tukeneet niiden toimintaa muilla tavoin.

Suojelupoliisin viesti on otettava vakavasti. Terrorismin uhasta puhuminen ei riitä, vaan tarvitsemme konkreettisia tekoja. Kaikki käytettävissä olevat keinot on otettava käyttöön taistelussa terrorismia vastaan. Kokoomus on aikaisemmin esittänyt, että Suomessa otettaisiin käyttöön niin sanottu Tanskan malli eli kansalaisuuden peruminen ulkomailla aseelliseen terroristiryhmään tai vastaavaan toimintaan osallistuvan kaksoiskansalaisuuden kohdalla. Eli ihmisen, jolla on kaksoiskansalaisuus, kansalaisuus voitaisiin perua, jos hän ulkomailla osallistuu aseelliseen terroristiryhmään tai vastaavaan toimintaan. Tämä on konkreettinen keino, yksi pieni, mutta mukana kaikissa niissä konkreettisissa keinoissa,

Pöytäkirjan asiakohta PTK 140/2020 vp

joilla torjuttaisiin terrorismin uhkaa Suomessa. [Puhemies koputtaa] Onko hallitus ajatellut, että voisi toteuttaa tämän esityksen?

16.13 Sisäministeri Maria Ohisalo (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kiitokset kysymyksestä. En tiedä, onko kokoomus unohtanut, mutta itse asiassa 15.9.2019 on astunut voimaan kansalaisuuden menettämistä koskeva lakimuutos, jossa kaksoiskansalaiselta voidaan poistaa Suomen kansalaisuus, jos hän on syyllistynyt vaikkapa terrorismirikokseen, josta on säädetty vähintään kahdeksan vuotta vankeutta, eli tällainen on jo olemassa. Totta kai tämä hallitus on myös yhdessä linjannut siinä kohdassa, kun päätimme, että lapset al-Holin leiriltä täytyy tuoda Suomeen takaisin — ei ole näiden lasten oma vika, että he joutuvat elämään sellaisessa paikassa — että terrorismilainsäädäntöä käydään läpi yhdessä. Edellinen hallitus on sitä työtä myös tehnyt. Me jatkamme sitä työtä ja parannamme niitä lakeja niin, että näistä rikoksista, jos sellaisiin ollaan syyllistytty, sitten myös rangaistaan.

16.14 Ilkka Kanerva kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Euroopassa tehdään nyt parhaillaan silmittömiä joukkomurhia islamilaisen terrorismin nimissä. Tapetaan järkyttävällä tavalla ihmisiä tänä päivänä. Täytyy kyllä sanoa, että meidän suomalaisten tunteenilmaisut solidaarisuuden merkeissä ovat olleet aika aneemisia näiden ilmiöiden yhteydessä. [Perussuomalaisten ryhmästä: Juuri näin!] Se, millä säännöillä Euroopassa tästä eteenpäin tullaan pelaamaan, on mielestäni olennaisen tärkeää. Siksi minä kysyn hallitukseltamme: Onko teillä aikomuksia saada Euroopan unionia toimimaan yhtenäisemmällä pelisäännöllä, muillakin kuin poliisiyhteistyöllä, jotta Eurooppa kykenisi torjumaan näitä ja ennaltaehkäisevällä tavalla tarttumaan sekä uhrien että ilmiöiden syntymiseen? Mitä konkreettisia keinoja meillä on ehdottaa Euroopan unionille, jottei se tässä asiassa jäisi liian passiiviseksi ja toimeettomaksi?

16.15 Ulkoministeri Pekka Haavisto (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kiitos edustaja Kanervalle tärkeästä kysymyksestä, ja näen aivan samoin, että nämä ovat kysymyksiä, joissa Euroopan unionin pitäisi toimia vahvasti yhdessä. Se, että osoitetaan solidaarisuutta iskujen uhreille, kuuluu asiaan. Presidentti Niinistö on tukenut presidentti Macronin näkemyksiä vahvasti ja osoittanut sitäkin kautta korkeimmalla valtionjohdon tasolla solidaarisuutta. Tämä on tärkeä asia. Ja nyt eri ministerineuvostoissa myöskin nämä kysymykset nousevat hyvin konkreettisesti esille, niin sisäministeriön osalta kuin ulkoministeriönkin osalta. Tähän liittyvät monet asiat — rajatarkastus, rajakontrolli, millaisia ihmisiä pääsee Eurooppaan, poliisiyhteistyö, turvallisuusyhteistyö, suojelupoliisin yhteistyö, kaikilla näillä tasoilla — mutta myöskin tämä poliittinen sanoma Euroopan moniarvoisuudesta, sananvapaudesta, joka täälläkin tuli opposition puheenvuoroissa esiin, on äärimmäisen tärkeä. Näen nämä kaikki toimet tärkeänä, jotta Euroopan omaleimaisuus ja omat arvot säilyvät.

16.16 Valtiovarainministeri Matti Vanhanen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Terrorismin rahoituksen vaikeuttaminen tai estäminen on yksi osa tätä toimintaa, ja parhaillaan unionissa ollaan säätämässä tiukempia säännöksiä sellaiseen rahanpesuun, jolla tiedetään olevan kytköksiä myös terrorismin rahoittamiseen. Tämä on yksi esimerkki siitä laaja-alaisesta toiminnasta, jota tehdään.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 140/2020 vp

16.16 **Antti Kurvinen kesk** (vastauspuheenvuoro): Herra puhemies! Varmasti meidän kaikkien ajatukset ovat ranskalaisten ja itävaltalaisten luona. Viimeksi Wienin kauniissa kaupungissa tämä karmeaa hyökkäys synagogaa kohtaan on järkyttänyt meitä kaikkia eurooppalaisia. On aivan välttämätöntä, niin kuin täällä on tullut ilmi sekä oppositiosta että hallituksesta, että meidän eurooppalaisia arvojamme, valistuksen aatteisiin perustuvia arvoja, avoimen, vapaan yhteiskunnan arvoja, puolustetaan, ja siihen ei sovellu ääri-islam eikä mikään muukaan uskonnollinen tai poliittinen fanatismi tai kiihkoilu. Meidän pitää yhdessä kitkeä tämä kauhea väkivalta ja meidän yhteiskuntien uhka pois.

Puhemies! Kysyisinkin nyt terroristiryhmään kuulumisen ja terroristiryhmien toiminnan paremmasta rangaistavuudesta Suomessa: voisiko oikeusministeri kertoa, mitä hallitus aikoo tehdä terroristiryhmään kuulumisen kriminalisoimiselle tai muille rikosoikeudellisille keinoille, [Puhemies koputtaa] joilla terrorismiin puututtaisiin paremmin?

16.17 **Oikeusministeri Anna-Maja Henriksson** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Jo edellisellä kyselytunnilla totesin, että tämä lainvalmistelu on oikeusministeriössä vireillä. Hallitushan joulukuussa 2019 teki linjauksen, jolla päätettiin, että mennään eteenpäin terrorismilainsäädännön kanssa. Työryhmä myös sai tehtäväkseen tehdä vertailuja, ja työryhmä on tehnyt työnsä hyvin. On tullut ilmi, että Suomen lainsäädäntö on hyvin vertailukelpoinen muihin Pohjoismaihin ja myös Saksaan. Mutta työryhmä myös ehdotti, että terroristiryhmään kuulumista ja sen toimintaan osallistumista pitää jollakin tavalla nyt säätää rangaistavaksi, ja tätä on ehdotettu työryhmän omassa, aika isohkossa ehdotuksessa, joka on ollut lausuntokierroksella. Tällä hetkellä arvioidaan oikeusministeriössä, millä tavalla me menemme eteenpäin, tuodaanko tänne yksittäinen lakiesitys vai tehdäänkö kokonaisuudistus [Puhemies koputtaa] terrorismilainsäädännön osalta, ja jos kokonaisuudistusta tehdään, [Puhemies: Aika!] se on laajempi paketti.

16.19 **Anders Adlercreutz r** (vastauspuheenvuoro): Ärade talman! Nämä iskut Euroopan maissa ovat tietenkin järkyttäneet meitä kaikkia syvästi, ja keskustelua on käyty Suomessakin hyvästä syystä.

Suojelupoliisi julkaisee säännöllisesti kansallisen turvallisuuden katsauksen, ja niin kuin edustaja Talvitie totesi, siellä pohditaan niitä uhkakuvia, mitä meillä täällä on. Suojelupoliisi nosti esille erityisesti kaksi ryhmää: toisaalta äärioikeistolaiset ryhmät, toisaalta radikaali-islamistiset ryhmät ja erityisesti niitten kansainväliset yhteydet. On selvä, että näitä uhkia pitää torjua monella tasolla.

Tässä salissa hyväksyimme suurella yhtenäisyydellä tiedustelulait tässä hiljattain. Kysyn sisäministeriltä: Minkälaisia työkaluja tämä on antanut näitten uhkien torjuntaan? Minkälaista palautetta te olette saanut nyt poliisilta ja suojelupoliisilta siitä, miten nämä uudet työkalut ovat toimineet tässä työssä?

16.20 **Sisäministeri Maria Ohisalo** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kiitokset erittäin tärkeästä kysymyksestä edustajalle. On aivan selvää, että Suomi oli takamatkalla siinä tiedustelulakitilanteessa ennen kuin niitä lakeja oli. Nyt ne lait ovat meillä käytössä, ja ne ovat erittäin toimivat työkalut.

Olen muun muassa tiedusteluvalvontavaltuutetun ja täällä myös valiokunnan kanssa käynyt hyviä keskusteluja, ja viranomaisilta tuleva palaute on se, että ne kyllä auttavat meitä ennalta estämään, ehkäisemään usein jo hyvin varhaisessa vaiheessa tiettyjä potentiaali-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 140/2020 vp

sesti erittäin suuriksikin mahdollisesti paisuvia asioita. Eli menemättä nyt sen enempää yksityiskohtiin, niin kuten jo viimeksi täällä samaisessa keskustelussa aiemmin mainitsin, saamme harva se päivä lisätietoa muun muassa suojelupoliisilta siitä, millaisia uhkakuvia on ja kuinka viranomaiset niihin yhdessä tarttavat. Moniviranomaisyhteistyö on aivan keskeinen keino tässä, että viranomaiset myös vaihtavat aktiivisesti tietoa ja puuttuvat asioihin aikaisessa vaiheessa.

16.21 Mauri Peltokangas ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Sisäministeri mainitsi tuossa äsken, että laittomasti maassa olevat ja rikoksenteelijät pyritään karkottamaan ja poistamaan maasta. Tavan suomalaisen oikeudentajuun ei mahdu se, että laittomasti maassa oleskeleville turvataan oikeus toimeentuloon ja huolenpitoon. Säilöönotto olisi se tie, että he lähtisivät täältä vapaaehtoisesti. Kysynkin, että kun mainitsitte noin, niin miten te selitätte ristiriidan, koska hallitusohjelmassa sivulla 84 lukee: ”Hallitus kehittää lainsäädäntöä ja soveltamiskäytäntöä sen edistämiseksi, että kielteisen turvapaikkapäätöksen saaneet voivat nykyistä joustavammin saada oleskeluluvan työn perusteella.” Minun mielestäni te puhutte täällä nyt ristiin kansalle. Toisaalta olen onnellinen siitä, jos olette muuttamassa tätä lainsäädäntöä. Onko näin, vai pitääkö tämä sivun 84 lause paikkansa?

16.22 Sisäministeri Maria Ohisalo (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tietysti tämä asia olisi varmasti helpompi ymmärtää, jos sen haluaisi ymmärtää. Kuten sanoin aiemmin, jo aiemmat hallitukset, sisäministerit, muun muassa kokoomuksesta, [Mauri Peltokangas: Kysyn teiltä!] ovat toimineet sen eteen, että ne ihmiset, jotka täällä ovat hakenneet turvapaikkaa ja ovat saaneet kielteisen ja ovat työllistyneet ja työskentelevät ja maksavat veroja tässä yhteiskunnassa, voisivat jäädä. Esimerkiksi aiemmat sisäministerit ovat olleet järjestämässä tietynlaisia passidelegaatioita, jotta nämä ihmiset saisivat passin, jotta he saisivat sen oleskeluluvan, jotta tietäisimme, keitä nämä ihmiset ovat, miksi he ovat täällä, ja he maksavat tässä yhteiskunnassa veroja. [Juha Mäenpää: Kaikkiko?] Jos he eivät ole rikollisia, miksi he eivät voisi täällä tehdä töitä? Tämä yhteiskunta ikääntyy, tarvitsemme työvoimaa, ja nämä ihmiset ovat potentiaalisesti olleet täällä vuosia. [Välihuutoja perussuomalaisen ryhmästä — Puhemies koputtaa] En usko, että kukaan haluaa sellaista yhteiskuntaa, jossa yhä useampi ihminen jää johonkin yhteiskunnan reunoille, niin ettemme tiedä lainkaan, keitä he ovat ja mitä he täällä tekevät. Onko se yhteiskunta sellainen, jonka perussuomalaiset haluavat?

16.23 Antti Häkkänen kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Siinä vaiheessa, kun oikeusministeriö selvittää nyt näitä terrorismirikossääntelyn uusia rangaistusmuotoja, niin pyyntö: selvittäkää myös sellaisia rangaistummalleja, joilla tosiasiallinen, pitkä eristäminen mahdollistetaan. Nythän meillä on Euroopassa tilanne, että yhä useampi terroririkoksista tapahtuu henkilöiden toimesta, ketkä ovat jo istuneet vankilassa. Vankila ei tule parantamaan, pikemminkin päinvastoin, ja sen takia vaikka sellaiset mallit kuin Norjan malli, jossa tosiasiallinen varmuusvankeus jatkuu ja jatkuu, saattavat paremmin pystyä eristämään nämä henkilöt yhteiskunnasta.

Mutta tärkeämpi kysymys: Nythän Euroopassa käydään keskustelua islamilaisen maailman ja eurooppalaisten arvojen välillä — avoin yhteiskunta, ihmisoikeudet, demokratia. Missä on yhtenäinen Eurooppa? Macron on yksin. [Leena Meri: Niin on!] Missä on yhte-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 140/2020 vp

näinen Eurooppa? Mitä Suomen hallitus on nyt tehnyt sen eteen, että Euroopan unioni toimisi yhdessä reagoiden [Puhemies koputtaa] esimerkiksi Turkin Erdoğanin väitteisiin?

16.24 Pääministeri Sanna Marin (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kaikki Euroopan unionin jäsenmaat ovat tuominneet Ranskan iskut. Meillä oli Eurooppa-neuvoston kokous, jossa annoimme yhteisen julkilausuman ja täysin yhdenlinjaisesti tuomitsimme nämä kamalat iskut. Meillä on myös ensi viikon jälkeen 19.11. Eurooppa-neuvoston kokous, jonka pääasiallinen teema on tämä koronavirustilanne, mutta varmasti siellä tätäkin kokonaisuutta sivutaan Wienin iskujen osalta, ja itse olen lähettänyt Itävallan kanslerille Sebastian Kurzille, kollegalle, surunvalittelut ja osanottoni Itävallan iskujen uhrien omaisille ja läheisille ja koko Itävallan kansalle. On aivan selvää, että me yhdessä tuomitsemme nämä järkyttävät iskut ja seisomme yhdessä rintamassa tätä kamalaa terrorismia vastaan.

16.25 Ville Tavio ps (vastauspuheenvuoro): Herra puhemies! Arvoisa pääministeri, nyt olisi aika siirtyä kyllä jo puheista tekoihin. Suomenkin olisi syytä alkaa karkottamaan, perumaan oleskelulupia niiltä, joilla on selvät kytkökset islamistiseen terrorismiin. Laittomasti maassa olevat tulee pistää maasta ulos, heidät tulee ottaa säilöön ja sen jälkeen aloittaa karkotusprosessi. On kansainvälisen oikeuden vastaista, että Irak ei ota vastaan omia kansalaisiaan. Perussuomalaisten mielestä tätä ei yksinkertaisesti tule hyväksyä. Kysyn hallitukselta: miksi ette ole näiden viimeaikaisten tapahtumien johdosta Suomessakin ryhtyneet toimiin islamistista terrorismia kannattavien, täällä Suomessa oleskelevien ulkomaalaisten karkottamiseksi?

16.26 Sisäministeri Maria Ohisalo (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Edustaja Tavio tässä itsekkin toteaa, että Irak ei vastaanota näitä ihmisiä. Ymmärrätte varmasti ristiin tässä omassa puheenvuorossanne. [Välihuutoja — Juha Mäenpää: Voisi ottaa säilöön!] On myös muita kolmansia maita, joiden kanssa yksikään eurooppalainen valtio ei ole täydellisesti onnistunut siinä, että nämä valtiot vastaanottaisivat omia kansalaisiaan. Tästä jokainen sisäministeri, jokainen pääministeri ja ulkoministeri ovat varmasti samaa mieltä, että tätä pitää kehittää, ja tämä on osa sitä eurooppalaista uutta maahanmuuttopakettia ja sitä uudistusta, että niitä palautuskäytäntöjä ja -politiikkaa yhdessä pyritään parantamaan.

Kuten aiemmin jo sanoin täällä, yksikään ministeri meistä ei palauta täältä ihmisiä mihinkään. Viranomaiset toimivat. Poliisi on tässä toimivaltainen viranomainen, joka tekee karkotuksia ja palautuksia. Minä kyllä luotan suomalaiseseen poliisiin. En ole ihan varma, luottavatko perussuomalaiset aina.

16.27 Ulkoministeri Pekka Haavisto (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Edustaja Tavion kysymykseen kuului Irak erityisesti. Kun kävin siellä viime kesänä Bagdadissa ja Erbilissä, niin yhtenä keskustelun pääaiheena oli tämä palautuskysymys Irakin ulkoministerin ja Irakin hallinnon kanssa. Irakhan tekee siinä tällä hetkellä kaksi poikkeusta; tietysti ottaa vastaan vapaaehtoisesti palaavat mutta ottaa myös vastaan rikostuomion saaneet henkilöt, eli rikolliset otetaan sinne maahan vastaan. Tämä on tärkeä asia, mutta totta kai pitäisi olla niin, että Irakiin voisi palata normaalisti näissä olosuhteissa. Samat teemat ovat olleet viimeaikaisella käynnilläni Afganistanissa Afganistanin hallinnon kanssa. Afganistanin velvollisuus on ottaa vastaan omia kansalaisiaan.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 140/2020 vp

16.28 **Kimmo Kiljunen sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! On arvokasta, että eduskunta käy tällaisen keskustelun ja tuomitsee jyrkästi nämä väkivallanteot, terroriteot, joita Euroopassa on tapahtunut. Luulen, että koko eduskunta myöskin tukee hallitusta siinä, että hallitus on painavasti tuominut nämä teot ja myöskin surunvalitukset ovat menneet.

Täällä on myöskin ollut vahvaa näkemystä siitä, että tarvitaan yhteistä eurooppalaista lähestymistapaa näissä asioissa, ja yksi instrumentti on tietysti meille tulossa; komissio on tehnyt esityksen uudesta maahanmuutto- ja turvapaikkapolitiikasta. Haluaisin kysyä hallitukselta: nähdäänkö tässä myöskin yksi väline, jossa me löydämme yhteisen eurooppalaisen tavan suhtautua näihin kysymyksiin?

16.29 **Sisäministeri Maria Ohisalo** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kiitokset erittäin hyvästä kysymyksestä. Hallitus käsittelee piakkoin hallituksen ja Suomen yhteistä kantaa, joka myöhemmin sitten eduskuntaan myös tulee keskusteluun, tästä kokonaisuudesta. Kyseessä on siis komissiolta satojen sivujen uudistusehdotus, jota on odotettu vuosia. Kuten olen aiemminkin sanonut täällä, kyseessä on ikään kuin vaa'an kaksi eri kuppia, joiden täytyy olla tasapainossa, niin että yhtä aikaa meillä ulkorajavalvonta on vahvaa ja sitä vahvistetaan jatkuvasti — tämä on erityisen tärkeää Suomelle ulkorajavaltiona — ja samaan aikaan nähdään, että Euroopassa jaetaan yhteistä vastuuta. Kannetaan jokainen oma kortemme kekoon, yksikään maa ei saa olla vapaamatkustaja, ja samalla turvataan ihmisoikeudet, perusoikeudet siinä turvapaikkaprosessissa. Tämä tulee olemaan hyvä työkalu varmasti.

16.30 **Sari Essayah kd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tuohon Ranskan terrori-iskuun liittyy hyökkäys kirkkoon ja seurakunnan työntekijän bruttaali murhaaminen. Itävallassa kysymys oli hyökkäyksestä synagogaan ja juutalaisyhteisöä kohtaan. Vuosisatojen ajan Euroopassa on totuttu siihen, että kirkoista ja jumalanpalveluspaikoista voidaan hakea suojaa. Siksi luulen, että juutalais-kristilliset arvot pikkuhiljaa hylkäämässä oleva Eurooppa ei oikein ymmärrä, miten vakavasta hyökkäyksestä näissä molemmissa terroriteoissa oli kysymys. Nämä olivat hyökkäyksiä eurooppalaisten arvojen ytimeen, ja se, että ne kohdistuivat jumalanpalveluspaikkoihin, ei ollut millään tavalla sattumaa. Olisinkin halunnut kysyä arvoisalta hallitukselta: Ymmärrättekö te, miten vakavista hyökkäyksistä on kysymys? Onko mahdollista, että esimerkiksi Suomessa jumalanpalveluspaikkoja kohtaan tulee vastaavanlaisia hyökkäyksiä, koska Suomessahan esimerkiksi juutalaisia synagogia kohtaan on ollut ilkivaltaa ja erilaisia häirintöjä?

16.31 **Ulkoministeri Pekka Haavisto** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Edustaja Essayah otti erittäin tärkeän asian esille, ja se liittyy eurooppalaiseen arvopohjaan, myöskin uskonnonvapautteen ja oikeuteen harjoittaa uskontoa Euroopassa. Tämä kuuluu juuri niihin eurooppalaisiin perusarvoihin, joista täällä on tänään puhuttu. Juuri tämä Ranskan terroriteko, joka vielä liittyy sitten kirkkoon ja kirkossa käyviin ihmisiin, sen takia sattui erityisen paljon, koska siihen liittyy myöskin tämä meidän oma arvopohjamme. Sama koskee tietysti juutalaisyhteisöä. Olen puhunut myös Israelin suurlähettilään kanssa näistä kysymyksistä nyt aivan viime aikoina, ja he kokevat nimenomaan, että Euroopassa on kaksi uhkaa juutalaisväestölle. On äärioikeiston uhka — näitä iskuja on valitettavasti ollut — ja sitten on islamilaisen terrorin uhka, ja juutalaisvähemmistö koko Euroopassa pyytää nyt

Pöytäkirjan asiakohta PTK 140/2020 vp

meidän kaikkien apua ja meidän kaikkien tukea. On erittäin tärkeää, että osoitamme heille tällaisessa tilanteessa solidaarisuutta. Tämä Wienin tapaus oli taas muistutus siitä, että meidän pitää suojella myös näitä uskonnollisia vähemmistöjä.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Nyt vielä tämän aihealueen esille nostanut edustaja Mäkelä, ja sen jälkeen muihin aiheisiin.

16.32 **Jani Mäkelä ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Palataan vielä siihen länsimaiseen sananvapauteen, josta nyt Ranskassa ja Itävallassa maksetaan kallista hintaa. Suomessahan tällä sananvapauden anteeksipyytelyllä on pitkät ja surulliset perinteet. Vuonna 2006 silloinen pääministeri Vanhanen pahoitteli ja pyysi anteeksi julkisesti, että Suomessa julkaistiin profeetta Muhammedin pilakuva. Kokoomuksen riveistä vihjailtiin tuolloin jopa lakimuutoksia, että tällaisten kuvien julkaisu estettäisiin. Silloin laitettiin poliisi julkaisijan perään. Nyt sentään poliisi tehostaa toimintaansa ja näkyvyyttään kohonneen terrorismin uhan torjumiseksi. Onko siis jotain opittu?

Kun ei ole vielä selvää vastausta tällä kyselytunnilla saatu, kysyn vielä kerran vaikka siten pääministeriltä: Kumartuuko Suomen hallitus edelleen islamistisen terrorin edessä, vai oletteko oppineet noista ajoista? Pidättekö nyt sananvapauden ja suomalaisten puolia nöyristelemättä? [Jussi Halla-aho: Kylläpä älämölö nousee vasemmalla! — Välihuutoja]

16.33 **Pääministeri Sanna Marin** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! [Välihuutoja — Puhemies: Kuunnellaanpa vastaus!] Arvoisa eduskunta, kyllä Suomen hallitus täysin yksiselitteisesti tuomitsee kaikenlaisen terrorismin ja väkivallanteot niin Suomessa kuin kaikkialla Euroopassa.

Kysymyksen käsittely päättyi.